

NADÁCIA F. A. HAYEKA BRATISLAVA

VÝROČNÁ SPRÁVA

2015

OBSAH

1. NADÁCIA F. A. HAYEKA - PREDSTAVENIE

1.1 PREDSTAVENIE NADÁCIE

1.2 AKTIVITY NADÁCIE

2. PREHĽAD AKTIVÍT NADÁCIE V ROKU 2015

2.1 VZDELÁVACIA ČINNOSŤ

2.1.1 DVADSIATY ROČNÍK „LETNEJ ŠKOLY EKONÓMIE A PODNIKANIA“

2.1.2 PROJEKT "ŠTUDENTSÁ PODNIKATEĽSKÁ CENA"

2.1.3 PROJEKT "FINANČNÁ INTELIGENCIA, NEVYHNUTNÝ PROSTRIEDOK K ÚSPEŠNÉMU ZAČLENENIU ŠTUDENTOV DO ŽIVOTA"

2.2 VÝSKUMNÁ A ANALYTICKÁ ČINNOSŤ

2.2.1 INDEX EKONOMICKEJ SLOBODY

2.2.2 INDEX VLASTNÍCKYCH PRÁV

2.2.3 SVETOVÁ ROČENKA KONKURENCIESCHOPNOSTI EKONOMÍK

2.2.4 INDEX SVETOVÉHO TALENTU

2.2.5 ANALÝZA VEREJNÝCH VÝDAVKOV A DAŇOVÉHO A ODVODOVÉHO ZAŤAŽENIA NA SLOVENSKU

2.3 ODBORNÉ KONFERENCIE A SEMINÁRE

2.3.1 SEMINÁR "GOLD PLATING - NÁRODNÉ PROBLÉMY VERSUS EURÓPSKA LEGISLATÍVA"

2.3.2. WORKSHOP "LIBERÁLNE HODNOTY V LOKÁLNYCH PODMIENKACH"

2.3.2 KONFERENCIA "FUTURE OF MONEY 3.0"

2.4 PUBLIKAČNÁ A VYDAVATEĽSKÁ ČINNOSŤ

2.4.1 ŠTÚDIA "GOLD PLATING - IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV V SR A LITVE A ODPORÚČANIA MOŽNÝCH RIEŠENÍ PRE ČLENSKÉ KRAJINY EÚ"

3. PLÁN AKTIVÍT NADÁCIE PRE ROK 2016

4. FINANCOVANIE NADÁCIE

5. ZOZNAM PRÍLOH VÝROČNEJ SPRÁVY

NADÁCIA F. A. HAYEKA – PREDSTAVENIE

1.1 Nadácia F. A. Hayeka Bratislava

Motto:

"Potrebujeme odvážnych mysliteľov, ktorí nepodľahnú moci a vplyvu lákavého pochlebovania a sú pripravení bojovať o ideály napriek tomu, že vyhládka na skorý úspech je ešte veľmi malá."

Friedrich August von Hayek

Nadácia F. A. Hayeka je nezávislá a apolitická nezisková organizácia, založená v roku 1991 v Bratislave skupinou liberálne orientovaných slovenských ekonómov.

• Poslanie

Cieľom nadácie pri jej vzniku bolo najmä založiť novú, v tom čase ešte neexistujúcu, tradíciu liberálneho myslenia v SR. Poslaním nadácie je ponúkať praktické reformné návrhy trhových riešení ekonomických a sociálnych problémov, šíriť a propagovať myšlienky klasického liberalizmu v SR, byť platformou pre výmenu názorov odborníkov i širšej verejnosti, a rozvíjať základné ekonomické myšlienky a hodnoty v SR.

• Hodnoty

Základnými liberálnymi myšlienkami, ktoré sa Nadácia F. A. Hayeka snaží presadzovať, sú najmä slobodná voľba jednotlivca a jeho osobná zodpovednosť, trhovú ekonomiku, minimalizácia štátnych zásahov, znižovanie daní, vláda práva, neporušiteľnosť zmluvných záväzkov, dohôd a sľubov a nespochybniteľnosť práva každého jednotlivca na jeho vlastný život, slobodu a majetok.

V roku 2004 získala za svoju činnosť Nadácia F. A. Hayeka v Spojených štátoch amerických prestížnu **Templetonovu cenu za šírenie myšlienok slobody** (Templeton Freedom Award for Institute Excellence in Promoting Liberty).

Nadácia intenzívne spolupracovala a spolupracuje na viacerých reformách v oblasti školstva, dôchodkového zabezpečenia, riadenia verejných financií, daňového a odvodového zaťaženia atď. Počas svojej existencie si nadácia vybudovala aj veľmi dobré zahraničné vzťahy a dnes spolupracuje s mnohými významnými inštitúciami zo zahraničia napr. Cato Institute (USA), Fraser Institute (Kanada), Atlas Research Foundation (USA), Heritage Foundation (USA) a iné.

Povedali o Nadácii F. A. Hayeka:

Steve Forbes

Mediálny magnát a kandidát na prezidenta USA

neexistovala.

Slovensko sa dnes postupne stáva majákom demokratického kapitalizmu vo veľkej miere aj vďaka práci Nadácie. Táto organizácia napríklad dlhé roky presadzovala ideu rovnej dane, ktorá by sa mala od januára 2004 skutočne realizovať. Všetci z nás, vrátane investorov, ktorí majú dostatok rozumu, by mali byť vďační za to, že také občianske inštitúcie ako je *Nadácia F. A. Hayeka* sa zakoreňujú v bývalých socialistických krajinách. Ony sú totiž skutočnou hnacou silou západných reforiem a myšlienok."

Milton Friedman

Nositeľ Nobelovej ceny za ekonómiu

dôchodkový systém a vzdelávanie.

„Osobne silne podporujem prístup *Nadácie F. A. Hayeka*, založený na slobode jednotlivca ako kľúčovej spoločenskej hodnote. Oblasťami, v ktorých sú reformy posilňujúce osobnú zodpovednosť dôležité, sú dôchodkový systém a vzdelávanie. Ideálnym dôchodkovým systémom je, ak je každý jednotlivec zodpovedným za akumuláciu vlastných dôchodkových úspor. Spoločnosť môže poskytovať jednu všeobecnú záchrannú sociálnu sieť. Vo vzdelávaní by cieľom mal byť živý, aktívny, inovatívny systém, v ktorom si rodičia môžu slobodne vybrať školu pre svoje deti. Jedným zo spôsobov ako tento cieľ dosiahnuť, je kupónový plán, pri ktorom štát dá každému študentovi poukaz v určenej hodnote, ktorý študent použije pri zaplatení vzdelania vo vybranej škole."

1.2 Aktivity Nadácie F. A. Hayeka Bratislava

Vzdelávanie

Vzdelávacie programy nadácie sú určené širokému okruhu záujemcov. Základný program, [Letná škola ekonómie](#), je určený pre stredoškolských študentov a stredoškolských učiteľov ekonomických predmetov. [Liberálne víkendy](#) sú určené pre vysokoškolských študentov, doktorandov, analytikov a novinárov. Na všetkých programoch a seminároch Nadácie F. A. Hayeka prednášajú špičkoví odborníci a skúsení lektori zo Slovenska, Českej republiky, USA a mnohých ďalších krajín.

Výskum a analýzy

Nadácia F. A. Hayeka pravidelne publikuje analýzy alebo je partnerom medzinárodných výskumných projektov, medzi ktorými majú najdôležitejšie miesto [Index ekonomickej slobody](#), [Svetová ročenka konkurencieschopnosti ekonomiky](#) a [Analýza verejných výdavkov a daňového a odvodového zaťaženia v SR](#). V roku 2010 pribudol do portfólia zverejňovaných indexov [Index vlastníckych práv](#), v roku 2014 aj [Index svetového talentu](#). Ďalšie oblasti výskumu pokrývajú oblasť dôchodkového zabezpečenia, daňovej a odvodovej politiky, riadenia verejných financií, regulačného a administratívneho zaťaženia podnikania, reformy vzdelávania a pod. Od roku 2012 pribudol v tejto oblasti nový projekt - [Monitoring hlasovania poslancov Národnej rady SR](#).

Odborné konferencie, semináre

Nadácia F. A. Hayeka každoročne pripravuje niekoľko špecificky zameraných konferencií v rôznych oblastiach – daňová a odvodová politika, regulačné a administratívne zaťaženie podnikania, budúcnosť peňazí, v minulosti ekonomické vzdelávanie, privatizácia, liberalizácia energetického sektora, dôchodková reforma a pod. Najväčším úspechom bolo právo organizovať stretnutie [Mont Pélerinskej spoločnosti](#), ktorá združuje viac ako 500 významných liberálov z celého sveta a len do programu bratislavského stretnutia sa zapojili traja nositelia Nobelovej ceny za ekonomiu - [Gary Becker](#), [Milton Friedman](#) a [James Buchanan](#).

Prednášky, návštevy významných osobností

Nadácia F. A. Hayeka pozýva na Slovensko významné zahraničné osobnosti z celého sveta. Medzi hosťami nadácie už boli napríklad [Sir Roger Douglas](#) z Nového Zélandu, nositeľ Nobelovej ceny za ekonomiku [Gary S. Becker](#), mediálny podnikateľ a dvojnásobný kandidát na amerického prezidenta [Steve Forbes](#), autor dôchodkovej reformy [José Pinera](#), nositeľ Templetonovej ceny a filozof [Michael Novak](#), prezident [Adam Smith Institute Eamon Butler](#) z Veľkej Británie či [Grigorij Javlinskij](#) z Ruskej federácie.

Publikácie

Experti Nadácie F. A. Hayeka pravidelne publikujú v slovenských médiách. Publikačná činnosť zahŕňa vydávanie vlastných diel i prekladov známych autorov klasického liberalizmu, vydávanie odborných analýz, štúdií, materiálov ekonomického vzdelávania – učebníc, manuálov a informačných materiálov, pravidelné publikovanie článkov v tlačенých aj elektronických médiách. Experti nadácie pravidelne prispievajú svojimi článkami a postrehmi v anglickom jazyku na medzinárodný portál [4liberty.eu](#) a do štvrtročne publikovanej [4liberty review](#).

Regionálna a komunálna spolupráca

Jednou z významných oblastí činnosti nadácie je tvorba strategických dokumentov a implementácia rozvojových projektov na miestnej a regionálnej úrovni, vrátane implementácie programového rozpočtovania a strategického plánovania ako moderného nástroja pre riadenie verejných financií.

2. Prehľad aktivít nadácie v roku 2014

2.1 Vzdelávanie

Nadácia F. A. Hayeka podporuje rozvoj všeobecného ekonomického vzdelania formou organizácie vzdelávacích programov, ktoré významnou mierou pomáhajú v rozvíjaní a presadzovaní myšlienok slobody jednotlivca, nedotknuteľnosti súkromného vlastníctva a obmedzia zásahov štátu na Slovensku. Vo svojich programoch sa zameriava jednak na vzdelávanie učiteľov, no podstatná časť vzdelávacích aktivít smeruje k talentovaným a ambicióznym študentom a mladým ľuďom, ktorí v budúcnosti budú tvoriť elitu spoločnosti a vplývať na jej smerovanie.

Prostredníctvom rôznych projektov sa snažia experti nadácie vstupovať priamo do tvorby návrhov učebných osnov, podieľajú sa na vypracovaní interaktívnych učebníc pre študentov stredných škôl, metodických príručiek a manuálov pre stredoškolských pedagógov v oblasti ekonomického a podnikateľského vzdelávania.

2.1.1 Dvadsiaty ročník „Letnej školy ekonómie a podnikania“

Letná škola ekonómie a podnikania je týždňový vzdelávací program, určený pre študentov tretích ročníkov stredných škôl a učiteľov ekonomických a spoločenskovedných predmetov stredných aj základných škôl zo všetkých regiónov Slovenska.

Jeho cieľom je podnietiť záujem študentov o štúdium ekonómie, o zvýšenie ich finančnej gramotnosti, podnikateľských a líderských schopností, prezentačných a komunikačných zručností a zaistiť, aby ako budúca pracovná sila disponovali

schopnosťami, vyžadovanými trhom práce. Projekt pomáha vyhľadávať mladých lídrov, ambiciózných a šikovných mladých ľudí, s ktorými je možné ďalej spolupracovať, podporovať ich a ktorí sa neskôr stanú hybnou silou ekonomického rozvoja. Ambíciou projektu je zvýšiť

kvalitu výučby predmetu ekonómia prostredníctvom moderných a inovatívnych metód, naučiť učiteľov ako učiť ekonomiu zaujímavým a inovatívnym spôsobom. Je realizovaný prostredníctvom netradičných interaktívnych prednášok, prípadových štúdií, ekonomických hier, manažérskeho tréningu a zaujímavých diskusií so slovenskými aj zahraničnými lektormi.

Letné školy ekonómie pripravuje Nadácia F. A. Hayeka v licencií americkej **Nadácie pre výučbu ekonómie (Foundation for Teaching Economics)**.

Unikátnou črtou letných škôl, ktorá ich odlišuje od iných vzdelávacích programov je kombinácia programu pre žiakov a programu pre učiteľov. Spoločná časť programu dáva učiteľom možnosť priamo sledovať reakcie žiakov na nové metódy výučby a spoznať ako jednoducho je možné študentov motivovať, aby sa učenie ekonómie stalo pre nich potešením a zároveň súťažou.

Jubilejný dvadsiaty ročník **Letnej školy ekonómie** sa po 3 rokoch uskutočnil opäť v malebnom prostredí Kremnických vrchov v hoteli Remata pri Handlovej v termíne 10. – 15. augusta 2015. Zúčastnilo sa ho 29 študentov a 16 učiteľov z celého Slovenska aj Českej republiky. Záujem o účasť ako každý rok prevýšil počet voľných miest.

Pod celkový úspech programu v roku 2015 sa podpísala tradične účasť skúseného a atraktívneho tímu lektorov (**Ing. Dana Pospíchalová**, pedagogička z Českej republiky, prezident Združenia podnikateľov Slovenska **Ján Oravec**, riaditeľ nadácie **Matúš Pošovanc** a jej analytici **Martin Reguli** a **Martin Menšík** a analytik Hospodárskych novín **Tomáš Púchly**) a hosťujúcich spíkrov (**Liam Sullivan**, obchodný radca veľvyslanca USA v Bratislave, **Ivana Molnárová**, riaditeľka Profesie, **Ivan Švejna**, poslanec NR SR, **Martin Hošťák**, tajomník RÚZ a ostatní).

Účastníci Letnej školy ekonómie 2015

Realizáciu Letnej školy ekonómie v roku 2015 umožnilo svojou finančnou podporou **Veľvyslanectvo USA v Bratislave**. Takisto by sme radi poďakovali za finančnú pomoc **Profesii, s.r.o.** a za mediálne partnerstvo portálu **aktuality.sk**.

2.1.2 **Projekt „Finančná inteligencia, nevyhnutný prostriedok k úspešnému začleneniu študentov do života“**

Nadácia bola koncom roka 2015 partnerom projektu **„Finančná inteligencia, nevyhnutný prostriedok k úspešnému začleneniu študentov do života“**.

Cieľom projektu bolo prostredníctvom vzdelávania pedagogických pracovníkov v oblasti finančnej gramotnosti zabezpečiť prehĺbenie a zdokonalenie vedomostí a návykov študentov Súkromnej strednej odbornej školy podnikania vo Zvolene a pripraviť ich tak na lepšie začlenenie do pracovného procesu i života. Okrem skvalitnenia vyučovania základných princípov finančnej gramotnosti projekt rozvíjal aj spôsoby práce s peniazmi z pohľadu malého a stredného podnikateľa.

Výsledkom projektu bolo rozvinutie učebných osnov jednotlivých predmetov školy o nasledovné témy: a) človek vo sfére peňazí, b) zabezpečovanie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca a c) plánovanie a hospodárenie s peniazmi. Pre lepšiu názornosť a pochopenie tém boli vytvorené prípadové štúdiá pre jednotlivé tematické okruhy.

Nadácia poskytla projektu svoje dlhoročné know-how v oblasti ekonomického a podnikateľského vzdelávania, s použitím netradičných a inovatívnych metód, prípadových štúdií, ekonomických hier a pod.

2.1.3 Projekt „Študentská podnikateľská cena“

Hlavným organizátorom projektu bola mimovládna organizácia Junior Chamber International – Slovakia (JCI-Slovakia), spoluvyhlasovateľom dvojtýždenník Profit.

Cieľom projektu bolo podporovať študentov v tom, aby pracovali na svojom podnikateľskom sne už počas školy a zároveň ho začali počas štúdia aj realizovať. Hlavnou úlohou projektu bolo ukázať širokej verejnosti, že je možné zvládnuť budovať svoju firmu už počas vysokej školy a získavať nové vedomosti a zručnosti štúdiom na VŠ. Pridaná hodnota je taktiež v určitom návide ako zvyšovať zamestnanosť absolventov vysokých škôl v SR. Zároveň títo absolventi, resp. v súčasnosti študenti sú potenciálnymi zamestnávateľmi ďalších obyvateľov z rôznych regiónov Slovenska.

Zaujímavé podnikateľské príbehy boli odmenené vecnými cenami. Najlepší študenti - podnikatelia boli pozvaní na stretnutie s predstaviteľmi podnikateľských organizácii ako aj so zástupcami vyhlasovateľa projektu. Odborná porota na základe osobnej prezentácie svojej firmy vybrala reprezentanta Slovenska na svetové finále súťaže, ktoré sa uskutoční v roku 2016 v Thajsku. Projekt je súčasťou celosvetovej súťaže „**Global Student Entrepreneur Award**“. Absolútnym víťazom a zároveň nominantom Slovenska na celosvetovú súťaž sa stal **Dušan Matuška, spoločnosť Octago, s.r.o.**

Nadácia realizáciu projektu finančne podporila.

2.2 Výskumná a analytická činnosť

Významnou časťou aktivít Nadácie F. A. Hayeka je jej pôsobenie na poli návrhov a presadzovaní spoločenských reforiem na Slovensku. Výskumná a analytická činnosť sa orientuje na analýzu hospodárskej politiky, najmä na oblasť verejných výdavkov, stanovenie dňa daňovej slobody, analýzy ekonomických reforiem (napr. reformy penzijného systému, školstva a pod.). V posledných rokoch je to predovšetkým agenda tzv. Lepšej regulácie, sledovanie a meranie administratívneho a regulačného zaťaženia podnikania v SR.

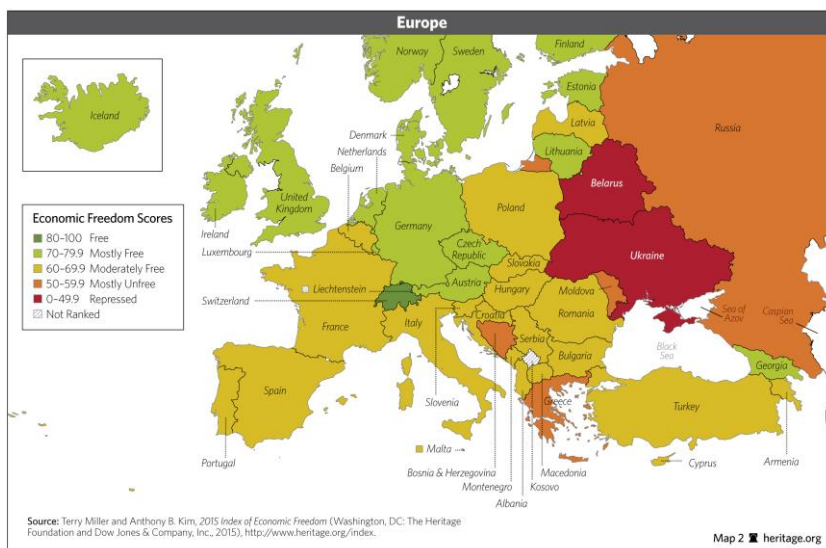
Nadácia je tiež pravidelne partnerom medzinárodných projektov, ktorých cieľom je vypracovanie najrôznejších indexov, porovnávacích rebríčkov a hodnotení ekonomickej slobody, konkurencieschopnosti ekonomík, kvality podnikateľského prostredia a pod.

2.2.1 Index ekonomickej slobody

Prestížna americká organizácia **The Heritage Foundation** v spolupráci s redakciou denníka **The Wall Street Journal** každoročne vypracúvajú analytickú štúdiu **Index ekonomickej slobody**.

Skúmajú v nej úroveň ekonomickej slobody v 178 krajinách sveta. Analýza je publikovaná každoročne od roku 1995. Slovenským partnerom pri zverejňovaní štúdie je Nadácia F. A. Hayeka.

Index definuje ekonomickú slobodu ako „obmedzenosť vládneho vplyvu na rozhodovanie o produkcii alebo spotrebe tovaru a služieb nad rozsah nevyhnutný na zachovanie

slobody samotnej“.

Pri zostavovaní **178-miestneho rebríčka** Index hodnotí každú krajinu podľa nasledujúcich **desiatich kategórií**:

1. Vlastnícke práva
2. Miera korupcie
3. Daňové zaťaženie
4. Štátne výdavky
5. Podnikateľské prostredie
6. Trh práce
7. Menová stabilita
8. Medzinárodný obchod
9. Podmienky pre investovanie
10. Finančný sektor

Každá z kategórií obsahuje rôzny počet faktorov hodnotených vlastnou škálou, spolu 50 vo všetkých kategóriách. Aritmetický priemer hodnotení všetkých faktorov udáva index ekonomickej slobody konkrétnej ekonomiky. Čím je rozdiel menší, tým je vyššia ekonomická sloboda v danej krajine. Dáta využité pri zostavovaní Indexu v roku 2015 sú za rok 2013, pričom ich zber bol ukončený v roku 2014.

Z porovnania výsledkov indexu ekonomickej slobody s inými štúdiami vyplýva, že prosperita jednotlivých krajín sa do značnej miery odvíja od ich stupňa ekonomickej slobody.

V roku 2015 sa najslobodnejšou ekonomikou sveta stal opäť **Hongkong**, ktorý si tento titul udržiava už od roku 1995. V prvej päťke rebríčka sa umiestnili ešte Singapur, Austrália, Švajčiarsko a Nový Zéland. Celková miera slobody vo svete je po piatich rokoch krízy opäť na vzostupe a dosiahla najvyššiu úroveň za posledných 20 rokov, odkedy sa Index zostavuje. Umiestnenie vybraných krajín: 12. USA, 24. Česká republika, 30. Rakúsko, 42. Poľsko, **50. Slovenská republika**, 54. Maďarsko, 178. Severná Kórea.

Slovensko podľa tvorcov Indexu dosiahlo ekonomicкую slobodu na úrovni **67,2%**, čo predstavuje hodnotu vyššiu ako svetový priemer, ktorý dosiahol úroveň 60,4%. Slovensku sa tak po minuloročnom poklese dostalo nad priemernú slobodu regiónu, ktorá je 67,0%. Celkové hodnotenie ekonomickej slobody našej krajiny sa medziročne zlepšilo o 0,8%, vďaka čomu sme sa v rebríčku posunuli o 7 priečok. Tento výsledok však stále nevymazal minuloročný pokles o 15 miest a udržiava Slovensko výrazne pod úrovňou ekonomickej slobody v krajinách východného bloku.

Posun Slovenska vpred v rámci hodnotenia tvorcovia Indexu odôvodnili miernym zlepšením v oblasti miery korupcie, kvality podnikateľského prostredia a trhu práce, ktoré prevážili zhoršenia v oblasti menovej stability a štátnych výdavkov. Napriek tomuto zlepšeniu sa však situácia na Slovensku dlhodobo zhoršuje, keďže za posledných 6 rokov kleslo o 1,5 bodu. Rezervy máme stále v slabej vymožitelnosti práva a veľkej miery korupcie, prítomnej najmä v zdravotníctve a verejnom obstarávaní. Za najväčší problém nášho súdnictva tvorcovia Indexu označili zastrašovanie sudcov a hromadenie nevybavených súdnych sporov. Za svetovým priemerom zaostávame v oblasti trhu práce a vládnych výdavkov.

2.2.2 Index vlastníckych práv

Od roku 2010 pribudol do portfólia zverejňovaných indexov nadácia aj tzv. **Index vlastníckych práv**, ktorý sa zostavuje už od roku 2007. V roku 2015 sa na jeho prípravu podieľalo 92 mimovládnych organizácií (vrátane Nadácie F. A. Hayeka) zo 65 krajín sveta pod vedením americkej **Property Rights Alliance**.

Medzinárodný index vlastníckych práv pozostáva z nasledujúcich **3 kľúčových komponentov** (ktoré sa ďalej delia na **10 merateľných ukazovateľov**):

1. Právne a politické prostredie – nezávislosť súdov, právny štát, politická stabilita, kontrola a postihovanie korupcie

2. Fyzické vlastníctvo – ochrana fyzického vlastníctva, registrácia nehnuteľností, prístup k úverom
3. Duševné vlastníctvo – ochrana práv duševného vlastníctva, patentová ochrana, softvérové pirátstvo

Fínsko už niekoľko rokov po sebe najlepšie chráni vlastnícke práva, tesne nasledované Nórskom, Novým Zélandom a Luxemburskom. Severská krajina dosiahla **8,327 bodu z 10** možných. Okrem menovaných krajín sa v prvej desiatke umiestnili aj Singapur, Švajčiarsko, Švédsko, Japonsko, Kanada, či Holandsko. Na konci tabuľky, porovnávajúcej úroveň ochrany fyzického i duševného vlastníctva 129 krajín sveta, skončili Venezuela, Haiti, Angola, Bangladéš a posledné Mjanmarsko. Rebríček vychádza z prieskumov, uskutočnených medzi odborníkmi v jednotlivých krajinách ako aj z indikátorov, zverejnených Svetovou bankou a ďalšími organizáciami.

Slovensko sa umiestnilo na **43. Mieste, získalo 5,874 bodu**. Podobne ako u nás sú vlastnícke práva chránené v Poľsku či Rwande (41. a 42. miesto) a Litve, Jordánsku či Maďarsku (44.-46. miesto). Ďalšie naše susedské krajiny Rakúsko a Česká Republika sa umiestnili pred Slovenskom. Rakúsko na 17.mieste a Česká Republika na 31. Z postkomunistických krajín sa najlepšie umiestnila Estónsko na 27. Mieste. Umiestnenie Slovenska sa v bodovom vyjadrení oproti vlaňajšku **zhoršilo až o 3,26** percentuálneho bodu

Skóre bodového hodnotenia SR v jednotlivých oblastiach v roku 2015

	Skóre	Globálne umiestnenie	Regionálne umiestnenie
Celkovo	5.9	43 zo 129	4 z 19
Právne a politické prostr.	5.1	54 zo 129	9 z 19
Fyzické vlastníctvo	6.0	48 zo 129	5 z 19
Duševné vlastníctvo	6.5	29 zo 129	2 z 19

Medzinárodný index vlastníckych práv vychádza z predpokladu, že lepšia ochrana vlastníckych práv vedie k väčšej ekonomickej prosperite, rovnako ako k väčšej slobode občanov. Dokazuje to aj porovnanie výšky HDP na obyvateľa s umiestnením v tabuľke, kde najvyššie HDP majú krajiny s najvyšším umiestnením v tabuľke a úmerne z nižším umiestnením klesá aj priemerné HDP na obyvateľa.

2.2.3 Svetová ročenka konkurencieschopnosti ekonomík

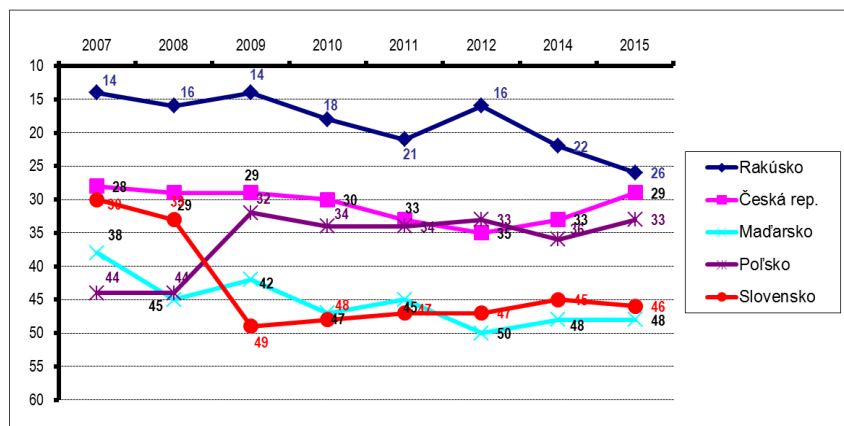
Renomovaný švajčiarsky **Inštitút pre rozvoj manažmentu** (Institute for Management Development) v spolupráci s bratislavskou **Nadáciou F. A. Hayeka** a 54 ďalšími organizáciami z celého sveta zverejnil aj v roku 2015 Svetovú ročenku konkurencieschopnosti ekonomík - **World Competitiveness Yearbook (WCY)**. Výsledky boli prezentované na tlačovej konferencii nadácie dňa 27. 05. 2015.

Tento index porovnával konkurenčnú schopnosť **61 krajín sveta**, vrátane Slovenskej republiky. Index vyjadruje kvalitu podnikateľského prostredia, pričom za kvalitné prostredie sa považuje také, ktoré najviac napomáha podnikom presadiť sa doma i v zahraničí.

Prvú priečku si aj v roku 2015 udržiavajú **Spojené štáty americké**, čo odzrkadľuje výkonnosť ich podnikov, silný finančný sektor, podporu inovácií a ich dominanciu v technológiách a infraštruktúre. Na prvých priečkach sú menšie zmeny. Malé ekonomiky Hongkong (2.) a Singapur (3.) predbehli Švajčiarsko (4.). Tieto krajiny naďalej dominujú v prosperite vďaka exportu, úspešnosti v podnikaní a inováciách. V prvej desiatke zostalo viacero krajín z minulého roku. Kanada (5.), Nórsko (7.), Dánsko (8.), Švédsko (9.) a Nemecko (10.) zostali v prvej desiatke a pridalo sa k nim aj Luxembursko na 6. mieste, ktoré postúpilo z 11. miesta v roku 2014.

Slovenská republika sa tento rok umiestnila na **46. mieste** spomedzi 61 hodnotených krajín.

V medzioročnom porovnaní sa postavenie Slovenska zhoršilo o jedno miesto. V porovnaní s najbližšími susedmi je Slovensko v kvalite podnikateľského prostredia za Českou republikou (29.), ktorá je zároveň najúspešnejšou krajinou regiónu V4 a ktoré si v tomto roku polepšila až o štyri priečky. Ďalej je za

Polskom, ktoré je na 33. priečke, pričom si polepšilo o 3 priečky. Slovensko sa tento rok umiestnilo tesne pred Maďarskom, ktoré je na 48. priečke. Treba pripomenúť, že Slovensko patrilo v rokoch 2007 – 2009 medzi vysoko konkurenčné krajiny (30 miesto), čo sa nám vôbec za ostatné roky nepodarilo udržať. Na druhej strane medzi najväčších skokanov patria možno trochu paradoxne Taliansko (38.), Grécko (50.) a Portugalsko, ktoré si polepšili o sedem až osem priečok.

Najväčšími prekážkami pre rast konkurenčnej schopnosti v najbližších rokoch sú pre Slovensko: vysoká miera zdaňovania práce a príjmu znižujúca produktivitu, nedostatočná reforma v oblasti rozpočtových výdavkov, vysoká miera korupcie a prepojenia medzi rôznymi štátnymi inštitúciami, absentujúca snaha vlády o zlepšenie konkurencieschopnosti na prilákanie zahraničných investícií a vysoká úroveň verejného dlhu.

Index konkurencieschopnosti ekonomík, publikovaný už od roku 1989, porovnáva a hodnotí **342 rozličných kritérií**, ktoré sú združené v štyroch základných oblastiach - ekonomický rozvoj, efektivita vlády, efektivita podnikov a infraštruktúra. Dve tretiny dát predstavujú „tvrdé“, objektívne údaje, ako napríklad štatistiky o každej krajine, a sú pre potreby indexu získané zo správ medzinárodných organizácií. Subjektívne hodnotenia zvyšných faktorov v indexe boli získané na základe prieskumu u viac než 6200 top manažérov zo všetkých krajín, pričom zo Slovenska sa prieskumu zúčastnilo takmer sedemdesiat riaditeľov a vedúcich pracovníkov súkromných podnikov.

Medzi najdôležitejšie objektívne faktory, obsiahnuté v indexe, sa radí porovnávanie úrovne hospodárskeho rastu, národného bohatstva, toku investícií, obchodnej a platobnej bilancie, zamestnanosti, úrovne cien, stavu, vývoja a deficitov verejných rozpočtov, produktivity práce, vzdelanosti, úrovne technológií, výskumu, zdravotnej starostlivosti a mnohých ďalších. Top manažéri významných podnikov ďalej v prieskume verejnej mienky hodnotili úroveň legislatívneho prostredia, vymáhateľnosti práva, štátnych zásahov, korupcie, zahraničných vzťahov, vplyvov globalizácie, hodnotového systému a iných.

2.2.4 Index svetového talentu

Dňa 18. novembra 2015 zverejnil renomovaný švajčiarsky inštitút Institute for Management Development v poradí druhý ročník **Správy o svetovom rebríčku atraktivity krajín pre talentovaných ľudí**. Táto správa predstavila Svetový rebríček talentu, ktorý zahŕňa všetkých 61 krajín v súčasnosti hodnotených v dlhodobovo vydávanej Svetovej ročenke konkurencieschopnosti, na príprave ktorej sa spolupodieľa i Nadácia F. A. Hayeka (bod 2.2.3 tejto výročnej správy).

Tento rebríček vyhodnocuje schopnosť krajín rozvinúť, prilákať a udržať talentovaných ľudí pre firmy pôsobiace v danej krajine. Odzrkadľuje **tri kľúčové faktory**:

1] Investície a rozvoj do rozvoja domácich talentov, odrážajúce úroveň verejných investícií do vzdelávania a kvality vzdelávacieho systému.

2] Atraktivnosť krajiny pre talentovaných ľudí, reflektujúca schopnosť krajiny udržať si domácich talentovaných ľudí a prilákať talentovaných ľudí zo zahraničia.

3] Pripravenosť, reflektujúca schopnosť krajiny naplniť potreby trhu súčasným množstvom talentovaných ľudí v krajine.

Najlepšie hodnotené krajiny majú rovnovážny pomer medzi záväzkami voči vzdelávaniu, investovaniu do rozvoja domácich talentov a ich schopnosťou prilákať talentovaných ľudí zo zahraničia. Krajiny s rozumnou stratégiou zameranou na budovanie domácich talentov sú tiež veľmi agilné v rozvoji prístupov k zlepšovaniu prílevu nových talentovaných ľudí.

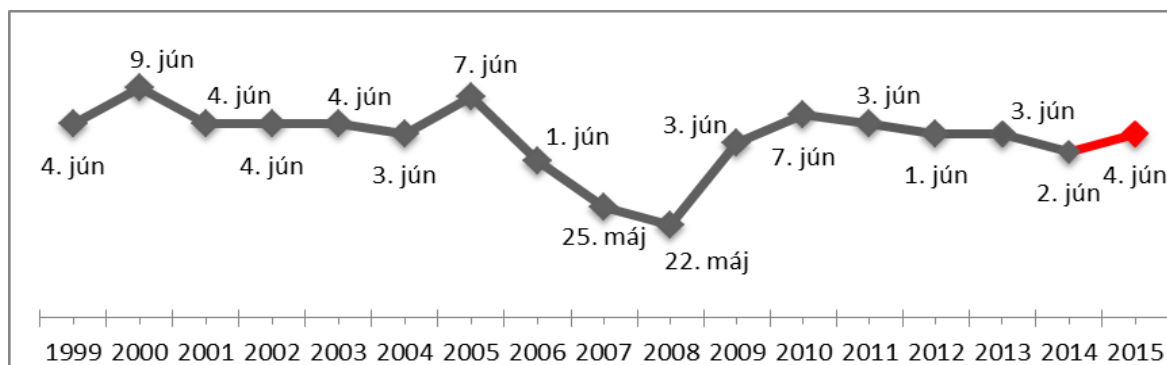
Rebríček je založený na **30 indikátoroch**. Niektoré z nich sú štatistické a iné vychádzajú z dotazníkov od viac ako 4 300 manažérov z hodnotených krajín. Okrem toho, IMD Svetové centrum konkurencieschopnosti čerpá z rozsiahlej historickej databázy, ktorá mu umožňuje vyhodnotenie zmien v tomto rebríčku spätne od roku 2005.

Svetový rebríček talentu za rok 2015 vedú Švajčiarsko (1), Dánsko (2), Luxembursko (3), Nórsko (4) a Holandsko (5). Fínsko je na 6. mieste, nasledované Nemeckom (7), Kanadou (8), Belgickom (9) a Singapurom (10). Spojené štáty americké sa nachádzajú na 14. mieste. Na chvoste rebríčka sa spomedzi hodnotených krajín umiestnili Maďarsko (56), Brazília (57), Chorvátsko (58), Peru (59), Venezuela (60) a Bulharsko (61).

Slovensko sa v roku 2015 umiestnilo na **47. mieste zo 61 krajín**, čo je miernym zhoršením oproti minulému roku. Slovensku sa stále najlepšie darí z hľadiska faktora investícií a rozvoja, kde sa umiestnilo na 43. mieste, čo znamená pokles o šesť miest v porovnaní s rokom 2014. Naopak menej sa mu darí v rámci príťažlivosti a pripravenosti, kde obsadilo až 53., resp. 45. miesto (v roku 2014 to bolo 48. resp. 47. miesto). Celkovo môžeme z historického vývoja sledovať výrazný pokles umiestnenia Slovenska, ktoré sa ešte v roku 2005 držalo na 30. mieste, následne kleslo na 36. priečku, kde sa držalo s malou odchýlkou až do roku 2010, kedy kleslo na 49. priečku, a následne na 51., resp. 52. v rokoch 2011-2013.

2.2.5 Analýza verejných výdavkov a daňového a príspevkového zaťaženia v SR so stanovením Dňa daňovej slobody 2014

Už od roku 1999 vyhlasujú každoročne **Nadácia F. A. Hayeka** v spolupráci so **Združením daňových poplatníkov Slovenska tzv. Deň daňovej slobody**. Deň daňovej slobody je jednoduchým, zrozumiteľným a ľahko pochopiteľným spôsobom, ako všetkým slovenským občanom – daňovým poplatníkom – priblížiť hospodárenie vlády. Zároveň im poskytuje informáciu o tom, aká je skutočná výška ich celkového daňového a odvodového zaťaženia. **Deň daňovej slobody** je obrazne povedané dňom, do ktorého priemerný občan odovzdá celý svoj zárobok štátu na daniach a ďalších povinných platbách, zatiaľ čo od nasledujúceho dňa si celý svoj zárobok ponecháva.

Deň daňovej slobody, ktorý vyjadruje celkovú mieru prerozdelenia príjmov v slovenskej ekonomike, pripadol podľa analýzy Združenia daňových poplatníkov Slovenska a Nadácie F. A. Hayeka v roku **2015 na štvrtok, 4. júna**.

Po predchádzajúcom roku, kedy Deň daňovej slobody pripadol na 2. jún, Slováci pracovali v roku 2015 pre štát o niečo dlhšie. Spôsobil to mierne zvýšenie miery prerozdelenia v ekonomike. **V porovnaní s vlaňajškom** slovenskí občania oslávili daňovú slobodu 2015 približne o **dva dni neskôr**. Na tomto výsledku sa podpísala najmä zmena metodiky výpočtu HDP a rozpočtových výdavkov.

Podľa Nadácie F. A. Hayeka predstavovala odhadovaná výška celkovej miery prerozdelenia na Slovensku v roku 2015 **41,80 %** hrubého domáceho produktu. To znamená, že z každého eura vytvoreného v našej krajine štát prerozdelenil viac ako **42 centov**. V prepočte na pracovné dni to znamená, že k 4. júnu odovzdali slovenskí občania všetok svoj zárobok štátu a približne od 12:00 tohto dňa už začali pracovať pre seba a svoje rodiny.

Je dôležité zdôrazniť, že oproti minulým rokom, v ktorých sa viacnásobne potvrdili upozornenia analytikov nadácie na riziká vo verejných financiách (napr. hrozba deficitu) boli niektoré riziká v okruhu verejných financií zahrnuté do výpočtu Dňa daňovej slobody veľmi konzervatívne. Vzhľadom na vysokú mieru neistoty tak skutočný Deň daňovej slobody mohol dopadnúť ešte viac v neprospech daňových poplatníkov, než ukazuje konzervatívny prepočet.

2.3 Odborné konferencie a semináre

Snažiac sa šíriť myšlienky liberalizmu v praxi a presadzovať ich na všetkých úrovniach - od verejných diskusií až po ovplyvňovanie prijímaných rozhodnutí v legislatívnom a exekutívnom procese - usporadúva Nadácia F. A. Hayeka medzinárodné konferencie, odborné semináre a workshopy na aktuálne témy hospodárskeho života Slovenskej republiky.

Tieto podujatia, tradične s kvalitným obsadením rečníkov a prednášajúcich, vysoko aktuálnymi témami, medzinárodnou účasťou si získali medzi slovenskou odbornou verejnosťou vysoký kredit. Aj v roku 2015 reflektovala nadácia ekonomické dianie organizáciou diskusných seminárov a konferencií.

2.3.1 Medzinárodný seminár „Gold plating – Národné problémy vs. Európska legislatíva“

Medzinárodná konferencia **„Gold plating – Národné problémy vs. Európska legislatíva“** sa uskutočnila dňa **6. mája 2015** v hoteli Austria Trend v Bratislave a Nadácia F. A. Hayeka ju zorganizovala s podporou nadácie **Friedrich Naumann Stiftung** a **Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku**.

Cieľom seminára bolo rozvinúť diskusiu a hľadať odpovede na otázky spojené s problematikou Gold platingu na Slovensku, s výškou regulačného a zaťaženia a kvalitou podnikateľského prostredia.

Gold plating je pojem používaný v práve Európskej únie na označenie nesprávnej transpozície európskych smerníc. Európska komisia pre svoje potreby Gold plating definovala ako: "transpozíciu

legislatívy EÚ, ktorá ide nad rámec toho, čo je vyžadované legislatívou a súčasne je v rámci zákonnosti." Podľa komisie je Gold plating zvyčajne prezentovaný v členských štátoch ako zlý príklad, keďže zavádza náklady, ktorým by sa dalo inak vyhnúť.

Program seminára pozostával z dvoch hlavných diskusných panelov:

- 1. panel** – „Gold plating - EU legislatíva: pomocná ruka alebo nevyhnutné bremeno?“
- 2. panel** – „Podnikateľské prostredie na Slovensku a regulačné zaťaženie“

Program seminára otvoril pán **Dušan Chrenek**, vedúci Zastúpenia EK na Slovensku. Hlavný príspevok prvého panelu po názvom "Čo môže EK urobiť pre minimalizáciu Gold platingu v členských krajinách EU" predniesla pani **Elizabeth Golberg, riaditeľka** Direktoriátu Európskej komisie pre Agendu lepšej regulácie. Jej prezentácia bola zameraná na nové zistenia a plány EK v oblasti agendy tzv. Lepšej regulácie, menovite v oblasti Gold platingu v členských štátoch. Pán **Peter Ondrejka** z Ministerstva hospodárstva SR predstavil názor ministerstva na Gold plating na Slovensku a návrhy opatrení ako ho redukovať. Ministerstvo hospodárstva ako gestor agendy Lepšej regulácie pripravilo nové metodologické postupy k procesu hodnotenia dopadov zavádzania nových regulácií, ktoré boli takisto prezentované. Tretí spíker pán **Christian Ardhe**, zástupca skupiny zamestnávateľov Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zameral svoje vystúpenie na pohľad zamestnávateľov v ECOSOC-u na legislatívny proces v EU a jeho dopady na podnikateľské prostredie v Európe.

V druhom paneli pán **Aleš Pecka** poverený riadením Oddelenia pre koordináciu procesu RIA Úradu vlády ČR prezentoval skúsenosti a know-how v oblasti prístupu českých vládnych autorít k legislatívnemu procesu, prijímaniu a transpozícii nových EU regulácií a ich dopadov na podnikateľské prostredie. Pani **Lívia Vašáková** zo Zastúpenia EK na Slovensku prezentovala zistenia misie EK v oblasti stavu verejného sektora v SR a v oblasti hodnotenia regulačného zaťaženia. Pán **Daniel Pitoňák** zo Slovak Business Agency popísal pohľad agentúry na agendu lepšej regulácie a problémy malých a stredných podnikov a takisto predstavil auditóriu novovznikajúce "Centrum Lepšej regulácie", ktoré bude zamerané na hodnotenie dopadov procesov prijímania novej legislatívy so špeciálnym zameraním na MSP. Posledným vystupujúcim bol **Matúš Pošovanc**, riaditeľ Nadácie F. A. Hayeka, ktorý predstavil vývoj regulačného bremena na Slovensku a názory podnikateľov na legislatívny proces na Slovensku, adopciu regulácií prichádzajúcich z EU a dopadov ich prijímania na podnikateľské prostredie.

Na podujatí sa zúčastnilo cca 95 zástupcov podnikateľského sektora, stakeholderov, predstaviteľov verejnej správy a relevantných inštitúcií, reprezentantov zamestnávateľov a ostatných partnerov sociálneho dialógu, médií aj ekonomických analytikov.

2.3.2 Workshop „Liberálne hodnoty v lokálnych podmienkach“

Nadácia F. A. Hayeka tak ako minulé roky pripravila víkendový workshop „**Liberálne hodnoty v lokálnych podmienkach**“. Tohtoročný seminár sa uskutočnil v dňoch **19. 05. – 07. 09. 2015 v Trenčíne** a zúčastnila sa ho desiatka mladých študentov. Celé podujatie bolo vedené formou workshopu a vzájomných moderovaných diskusií účastníkov na aktuálne témy spoločenského, ekonomického, ale aj politického diania v konkrétnom regióne, samozrejme z pohľadu hodnôt klasického liberalizmu.

2.3.2 Medzinárodná konferencia "Future of Money 3.0"

Koncom roka zorganizovala nadácia medzinárodnú konferenciu pod názvom „**Future of Money 3.0**“. Podujatie sa konalo dňa **26. novembra 2015** v hoteli Devín v Bratislave s finančnou podporou nadácie **Friedrich Naumann Stiftung** a spoločnosti **MasterCard Worldwide**, mediálnymi

partnermi boli **Hospodárske noviny** a portál **aktuality.sk**.

Každá kríza alebo ekonomická turbulencia vyvoláva vášnivé diskusie o tom, čo ju spôsobilo, prípadne otázky týkajúce sa fungovania nášho súčasného ekonomického systému. S takmer železnou pravidelnosťou prichádzajú vyjadrenia ekonomických expertov, ktorí navrhujú riešenia, ktoré sa vôbec nelíšia od krokov, ktoré nás do týchto problémov zaviedli. Podobný prístup je následne zvolený aj politikmi podporujúcimi bezbolestné opatrenia, ktoré navodia stav zdanlivého pokoja a predstavy, že to najhoršie už máme za sebou. Napriek tomu stále z médií počúvame informácie o pokračovaní ekonomických problémov. Hľadať odpovede na tieto otázky bolo cieľom v poradí už tretej konferencie Future of Money, organizovanej Nadáciou F. A. Hayeka na túto tému.

Hlavnými témami konferencie boli:

- vývoj súčasnej monetárnej politiky v Európe a vo svete
- bezhotovostná spoločnosť v kontexte monetárnej politiky
- BITCOIN vs. kartové spoločnosti
- nové technologické trendy v oblasti finančníctva a peňazí.

Hlavným hosťom konferencie bol prezident **Václav Klaus**, ktorý sa vo svojej prednáške venoval úvahám o tom, či ešte dnešná monetárna politika centrálnych bánk môže byť stále považovaná za monetárnu politiku.

V druhom bloku konferencie vystúpili rovnako veľmi zaujímaví rečníci a to viceguvernér Národnej banky Slovenska – **Ján Tóth**, riaditeľ MasterCard pre Čechy, Slovensko a Rakúsko **Mirek Lukeš** a **Jakub Jedlinský**, nezávislý konzultant a lektor v oblasti kryptomien z Vysoké školy ekonomickej v Prahe. Tí diskutovali dnes vysoko aktuálnu tému bezhotovostnej spoločnosti, pričom pán viceguvernér sa venoval téme z ekonomického a monetárneho hľadiska a ostatní dvaja rečníci diskutovali najnovšie technologické

trendy, smerujúce spoločnosť k postupnému obmedzovaniu až úplnému zrušeniu používania hotovosti. Jeden rečník z hľadiska spoločnosti, ktorá sa zaoberá bezhotovostnými platbami s tradičnými menami a druhý z hľadiska nového menového fenoménu, kryptomeny s názvom Bitcoin.

Aj tento krát sa organizátori snažili publiku ponúknuť zmes rôznych a pluralitných názorov na budúcnosť peňazí, nové technológie a v neposlednom rade na súčasnú menovú politiku, ktorá ovplyvňuje všetky v existujúce ekonomické oblasti.

Konferencia pritiahla celkovo okolo stodvadsať divákov, ktorí sa chceli lepšie zorientovať v spleti informácií o svetovej ekonomike a tiež sa dozvedieť to, ako si v tejto situácii najlepšie ochrániť svoj majetok a investície.

2.4 Publikačná a vydavateľská činnosť

Nadácia F. A. Hayeka sa zameriava na šírenie myšlienok a diela F. A. Hayeka a iných liberálnych mysliteľov. V roku 2001 vydala vo vlastnej réžii slovenský preklad najznámejšej publikácie F. A. Hayeka „Cesta do nevoľníctva“, druhé obnovené vydanie sa uskutočnilo v roku 2012. V knižnici nadácie sa nachádza množstvo originálnych a preložených diel známych autorov.

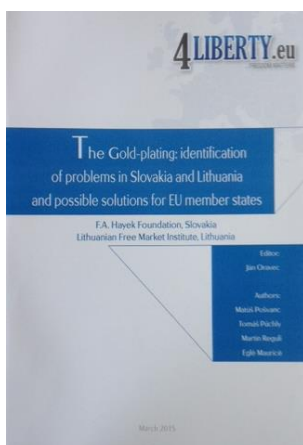
Nadácia vydala aj viaceré vlastné publikácie – „Dôchodková reforma po slovensky“ autorov Ivana Švejnu a Martina Chrena v roku 2004, „Liberalizmus od A po Z“ autorov L. Krivošíka a J. Oravca v roku 2010, „Prečo je vzduch zadarmo?“ L. Kovandu a kolektívu autorov v roku 2011 a pod. Samostatnou kapitolou je vydávanie materiálov ekonomického vzdelávania – učebníc, manuálov, analytických štúdií a iných informačných materiálov.

Predstavitelia Nadácie F. A. Hayeka pravidelne publikujú odborné a popularizačné články na aktuálne témy ekonomického diania. Nadácia sa snaží prezentovať svoj odborný potenciál prostredníctvom aktívnej spolupráce s významnými slovenskými a v poslednom čase aj medzinárodnými mienkotvornými tlačenými aj elektronickými médiami, okrem toho pravidelne spolupracuje i s redaktormi spravodajských a publicistických relácií.

2.4.1 Štúdia „Gold plating – identifikácia problémov na Slovensku a v Litve a odporúčania možných riešení pre členské krajiny EÚ“

V apríli 2015 pripravila nadácia analytickú štúdiu v dvojjazyčnej verzii (anglický a slovenský jazyk) na vysoko aktuálnu tému Gold platingu pod názvom „**Gold plating – identifikácia problémov na Slovensku a v Litve a odporúčania možných riešení pre členské krajiny EÚ**“. Štúdia sa venovala problematike implementácie európskeho práva členskými štátmi Európskej únie a pojmu „Gold plating“, pod ktorým sa rozumie prekročenie minimálnych požiadaviek vyplývajúcich z európskej legislatívy pri ich adopcii v rámci národných pravidiel. Zameriavala sa na komplexné zmapovanie tejto problematiky nielen z hľadiska teoretického pohľadu na Gold plating, ale aj jeho úlohu v rámci byrokratickej záťaže, ktorú musia znášať podnikatelia nielen na Slovensku. Nízka znalosť tejto problematiky zo strany tej skupiny obyvateľstva, ktorá na ňu najviac dopláca bola hlavným motivačným faktorom tejto analýzy.

Základom analýzy pojmu Gold plating je jeho zedefinovanie, ktoré nie je v súčasnosti jednotné a dá sa nájsť iba v minimálnom množstve zdrojov. Pôvodne sa tento výraz používal na označenie situácií, kedy národná transpozícia prekračovala požiadavky právneho predpisu a súčasne zostávala v legalite. V súčasnosti tento pojem pokrýva oveľa väčší záber a slúži na pomenovanie množstva rôznych situácií, ktoré sa vyskytnú počas transpozície predpisov EÚ členskými štátmi. Pôvodná definícia pojmu sa teda postupom času rozšírila a vznikli nám dve formy Gold platingu, ktoré môžeme vidieť v súčasnosti. V praxi sa dá totiž rozlíšiť najmä aktívny a pasívny Gold plating. Aktívny vzniká v procese adopcie európskej legislatívy priamym nabaľovaním povinností nad rámec záberu týchto dokumentov. Pasívny Gold plating nastáva, ak si členský štát zachováva už existujúce národné požiadavky, ktoré idú opäť nad rámec požiadaviek EÚ.

Napriek tomu, že v členských krajinách Európskej únie je takmer polovica nových alebo novelizovaných pravidiel odvodených od legislatívy Európskej Únie, pojem Gold plating je relatívne málo známy medzi slovenskými podnikateľmi a v slovenskej verejnosti. Aj toto sú dôvody, prečo sa nadácia rozhodla pripraviť a predstaviť širšej verejnosti predmetnú štúdiu.

Táto štúdia prezentuje na jednej strane pozitívne príklady prístupu, uplatňované vo **Veľkej Británii** a vo **Švédsku** a na druhej strane dve prípadové štúdie, ilustrujúce práve prebiehajúci zápas s týmto negatívnym javom **na Slovensku a v Litve**. Tieto dve krajiny boli vybrané ako príklady nových EU členských krajín v kontraste k predošlým príkladom krajín, reprezentujúcich 'starú Európu'. Vďaka rastúcemu vplyvu rozhodovania na európskej úrovni môže mať nesprávna implementácia regulácií prichádzajúcich z EÚ negatívny účinok na podniky a práve z tohto dôvodu sú Veľká Británia a Švédsko mimoriadne aktívne pri identifikácii a stanovení hlavných problematických bodov pre vytvorenie vhodného rámca na minimalizáciu dopadov Gold platingu. Príklady Slovenska a Litvy môžu poskytnúť hĺbkový pohľad zvnútra na hlavný hodnotový boj prebiehajúci v tejto oblasti v regióne strednej a východnej Európy.

Prípravu a vydanie štúdie finančne podporila **Friedrich Naumann Stiftung für die Freiheit**.

3. Plán aktivít nadácie pre rok 2016

Vzdelávacia činnosť

Nadácia bude v roku 2016 pokračovať v rozvíjaní tradície úspešných vzdelávacích projektov. Počas leta sa nadviažeme na program „Letnej školy ekonómie“ a ponúkneme vybraným stredoškolským študentom a pedagógom stredných aj základných škôl upgrade programu pod názvom „Ekonómia pre budúcich lídrov“.

Nadácia sa bude venovať organizácii a podpore akýchkoľvek zaujímavých projektov a oblasti ekonomického a podnikateľského vzdelávania v SR.

Výskumná a analytická činnosť

Nadácia sa bude aj naďalej venovať spolupráci so zahraničnými inštitúciami na zostavovaní rôznych indexov, rebríčkov, porovnávacích štúdií a prieskumov a prezentácii ich výsledkov pred slovenskou odbornou aj laickou verejnosťou formou tlačových správ, tlačových konferencií a vystúpení v médiách. Okrem toho bude nadácia priebežne pokračovať v príprave a zverejňovaní odborných analýz a štúdií v oblasti ekonomickej, vzdelávacej a sociálnej.

Tím expertov nadácie opäť vypracuje Analýzu verejných výdavkov a celkového daňového a odvodového zaťaženia občanov v SR a bude ju prezentovať tradičnou formou vyhlásenia tzv. Dňa daňovej slobody so sprievodnými aktivitami (tlačová správa, tlačová konferencia, happening, aktuálna web stránka, prípadne iné propagačné aktivity).

Novou výzvou v oblasti prípravy analytických štúdií a odborných analýz budú pre expertov nadácie témy bezhotovostnej spoločnosti, digitálnych kryptomien a zdieľanej ekonomiky.

Organizácia odborných konferencií, seminárov, workshopov

Nadácia plánuje aj v roku 2016 pokračovať v organizovaní prednášok, medzinárodných konferencií, odborných seminárov, workshopov a diskusných fór na aktuálne témy ekonomického, sociálneho a politického života. Kvalitní rečníci a prednášajúci, zaujímavý program, aktuálnosť tém budú tak ako v minulosti dostatočnou zárukou pre bohatú účasť z domáceho prostredia aj zahraničia.

Nadácia plánuje v roku 2016 spustiť novú formu tejto aktivity – online semináre streamované prostredníctvom portálu aktuality.sk.

Publikačná a vydavateľská činnosť

Nadácia sa aj v roku 2016 bude venovať publikačnej a editorskej činnosti, predovšetkým v oblasti vydávania vlastných diel, prípadne prekladov známych autorov klasického liberalizmu, so špeciálnym zameraním na ponuku a distribúciu ťažiskových titulov nadácie v podobe elektronických publikácií.

Takisto bude pokračovať v publikovaní článkov, postrehov v tlačených aj elektronických, domácich aj zahraničných médiách.

Komunálna, regionálna a medzinárodná spolupráca

Nadácia bude pokračovať v úspešnom presadzovaní myšlienok liberalizmu na komunálnej, regionálnej aj medzinárodnej úrovni a bude vytvárať podmienky na jednej strane pre trvalú udržateľnosť výsledkov projektov, ktoré už v tejto oblasti realizovala a na strane druhej pre otvorenie nových možností realizácie zaujímavých projektov.

4. Financovanie nadácie

Prehľad o daroch a príspevkoch poskytnutých nadácii v roku 2015

POSKYTOVATEĽ	AKCIA	SUMA V €
Prijatý príspevok od inej inštitúcie – Friedrich Naumann Stiftung	Štúdia „Gold plating – identifikácia problémov...“	2.750,00
Prijatý príspevok od inej inštitúcie – Friedrich Naumann Stiftung	Seminár „Gold plating – národné problémy vs....“	3.077,05
Grantová zmluva – Veľvyslanectvo USA v Bratislave	Letná škola ekonómie a podnikania	5.352,00
Prijaté príspevky od fyzických osôb	Letná škola ekonómie a podnikania	2.855,00
Prijatý príspevok od inej inštitúcie – Friedrich Naumann Stiftung	Konferencia „Future of Money 3.0“	3.428,63
Daňové asignácie, použité počas roka 2015	Aktivity nadácie – v zmysle nadačnej listiny	20.935,16
DARY A PRÍSPEVKY SPOLU		38.397,84

Prehľad príjmov (výnosov) podľa zdrojov a ich pôvodu v roku 2015

ZDROJ PRÍJMOV	SUMA V €
Vlastná činnosť - tržby za vlastné výrobky (publikácie) - nezdaňovaná	316,06
Vlastná činnosť nezdaňovaná – tržby z predaja služieb - nezdaňovaná	8.469,56
Vlastná činnosť zdaňovaná	0,00
Granty, finančné dary a príspevky	38.397,84
Úroky na účtoch, kurzové zisky	54,00
Zmena stavu zásob - publikácií na sklade	- 262,39
VÝNOSY SPOLU	46.975,07

Príjmy (výnosy) - celkom: 46.975,07 €

Prehľad o fyzických a právnických osobách, ktorým nadácia poskytla v roku 2015 prostriedky na verejnoprospešný účel v zmysle nadačnej listiny

Zoznam fyzických osôb, ktorým nadácia poskytla materiály a účasť na vzdelávacích seminároch a ostatných podujatiach nadácie v rámci plnenia verejnoprospešného účelu nadácie tvorí prílohy výročnej správy.

Prehľad celkových výdavkov (nákladov) nadácie v roku 2015 v členení na výdavky podľa jednotlivých druhov činnosti nadácie (osobitne výška výdavkov na správu nadácie)

DRUH ČINNOSTI NADÁCIE	SUMA v €
-----------------------	----------

1. Indexy ekonomickej slobody	300,00
2. Projekt NFM „Programové rozpočtovanie....“	208,90
3. Štúdia „Gold plating – identifikácia problémov.....“	3.880,97
4. Seminár „Gold plating – Národné problémy vs. Európska legislatíva“	3.796,62
5. Svetová ročenka konkurencieschopnosti - WCY	31,70
6. Deň daňovej slobody	212,67
7. Letná škola ekonómie a podnikania 2015	11.414,24
8. Seminár „Liberálne hodnoty v lokálnych podmienkach“	1.165,00
9. Projekt „Študentská podnikateľská cena“	900,00
10. Index vlastníckych práv, index talentu	0,00
11. Konferencia „Future of Money 3.0“	4.436,75
12. Networking 4liberty.eu	1.838,50
13. Projekt „finančná inteligencia, nevyhnutný pred.....“	1.500,00
Publikácie nadácie	31,60
Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane – JCI	5.400,00
Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane - ZPS	12.000,00
Náklady na správu nadácie	12.217,95
NÁKLADY SPOLU	59.334,90

Výdavky (náklady) - celkom: 59.334,90 €

Prehľad výdavkov (nákladov) na správu nadácie v členení podľa § 28 ods. 2 a 3 zákona č. 34/2002 o nadáciách

Rozhodnutie správnej rady zo zasadania správnej rady dňa 5. januára 2015 určilo výšku nákladov určených na správu nadácie pre rok 2015 v nadväznosti na rozpočet nadácie pre rok 2015 v celkovej odhadovanej výške maximálne **12.000,00 €** (slovom desať tisíc eur) a v členení podľa § 28 ods. 2 zákona (zápisnica zo zasadnutia správnej rady tvorí prílohu výročnej správy za rok 2015).

DRUH VÝDAVKOV NA SPRÁVU	SUMA v €
Odmena za výkon správcu	0,00
Prevádzka – materiál, kanc. potreby	34,80
Prevádzka - energie , opravy, udržiavanie	71,27
Prevádzka – ostatné služby	2.225,63
Prevádzka – nájomné	2.495,12
Prevádzka – telefón	185,86
Prevádzka - cestovné	258,84
Prevádzka – reprezentačné	1.195,76
Mzdové náklady	4.227,17
SP a ZP	1.244,78
Kolky, ostané poplatky	3,50
Kurzové straty	82,44
Predaný materiál	15,00
Ostatné finančné náklady	177,02
Daň z úrokov zrážková, daň z príjmu	0,76
NÁKLADY NA SPRÁVU SPOLU	12.217,95

Prehľad o činnosti nadačných fondov spolu s prehľadom o prostriedkoch nadačných fondov v zmysle § 13 zákona č. 34/2002 o nadáciách

Nadácia F. A. Hayeka nemá vytvorený nadačný fond v zmysle § 13 zákona č. 34/2002 o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov a nemá teda ani žiadne prostriedky nadačných fondov.

Ročná účtovná závierka - výkaz ako príloha

Od 1. 1. 2000 účtuje Nadácia v sústave podvojného účtovníctva - výkaz Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva Úč NUJ. Výkaz tvorí prílohu výročnej správy.

Zmeny v nadačnej listine a v zložení orgánov nadácie

V hodnotenom období, t .j. v priebehu roka 2015 nenastali žiadne zmeny v zložení orgánov nadácie.

5. Prílohy výročnej správy

Zoznam príloh výročnej správy Nadácie F. A. Hayeka za rok 2015:

- Príloha č. 1: Ročná účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva Úč NUJ - kópia závierky
-
- Príloha č. 2: Zápisnica zo zasadnutia správnej rady zo dňa 05. 01. 2015 – kópia zápisnice – schválenie výdavkov na správu nadácie pre rok 2015
- Príloha č. 3: Zápisnica zo zasadnutia správnej rady zo dňa 25. 05. 2015 – kópia zápisnice – schválenie HV za rok 2014 a spôsobu zúčtovania HV za rok 2014
- Príloha č. 4: Zoznam fyzických osôb, ktorým nadácia poskytla materiály a účasť na medzinárodnom odbornom seminári „Gold plating – Národné problémy vs. Európska legislatíva“ – kópia prezenčnej listiny
- Príloha č. 5: Zoznam fyzických osôb, ktorým nadácia poskytla materiály a účasť na vzdelávacom seminári „Letná škola ekonómie a podnikateľstva“ – kópie prezenčných listín
- Príloha č. 6: Zoznam fyzických osôb, ktorým nadácia poskytla materiály a účasť na medzinárodnej konferencii „Future of Money 3.0“ – kópia prezenčnej listiny